

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

8 Non duc gentilem, si spondeat esse fidelem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](#)

C. XXIV. q. Cum novera, vel filiastra, vel sorore
sue uxori dormienti, ad conjugum pervenire
non potest: viris tamen carum le-
gitima non negantur con-
jugia.

Item ex concilio Triburiensi.

Siquis cum novera sua dormierit, neuter ad conjugum potest pervenire: sed vir eius potest: si vult, aliam accipere, si se continere non potest. Similiter si quis cum filiastra sua, vel cum sorore uxoris sua dormierit, obseruandum est.

Quoniam illud, quod in fine Moguntinensis concilii ponitur, à nullo non de legitime conjugi, sed de fornicariis dictum inter-
bius: idelit ut fornicarii discedant ab invicem, & sine se
engangemantur. Illud vero Gregorius ad Bonifacium, An-
gla i. pro tempore permisus est: quibus B. Gregorius in qua-
re & quinta generatione conjugia contraria permissit: alias autem
iuste est, cum Augustinus dicas libro de sermone Domini in
merito, [Si b. uxori quis habeat sterilem, &c.]

i. Anglico] Verbius auctio gloriose animaduertit, Gratia-
num, quod Gregorius tertius scripsit ad Bonifacium legatum Ger-
manus pro causa Germanorum, retulisti ad ea, que multo ante B.
Gregorius primo scripsit ad Augustinum Episcopum, dispensan-
do cum Angla ad fidem super conversus super gradibus consanguini-
tatis & affinitatis & habetur infra 35. quæst. 2. & 3. cap. quadam
let q. s. ad fidem.

C. XXV. q. Ob infirmitatem; vel damna-
muni, conjugia solvi non
possunt.

Item Nicolaus ad Carolum Moguntinensem
Episcopum.

¶ Huius e matrimonio sani continxerint, & uni-
tas exodus amentia, aut furor, aut aliqua infirmi-
tatis accedit, ob hanc infirmitatem conjugia talium sol-
licitudinibus. Similiter sententia de his, qui ab ad-
venientibus exercantur, aut membris truncantur; aut à bâ-
tina edeci fierint.

C. XXVI. q. Furius & furiosi marri-
nuum contrahere non possunt.

Item Fabianus Papa.

NEx quo d' furiosis, neque furiosi matrimonium con-
trahere possunt: sed si contractum fuerit, non separa-
tur.

V. p. 7. Virgo ex promissis colligita, non licet huic, dico-
si uxori aliud dicere. Manet enim inter eos quoddam vincu-
lum conjugale, quod nec ipsa separatione dissolvatur.

C. XXVII. q. Si etiam uxorem dimittere, & cau-
sa facundia alteram dicere: alieni
non licet.

Vide Augustinus ari in libro de bono conjugali,
cap. 7.

TAlium e: valer illud sociale vinculum conjugum,
ut cum causa procreandi configurare, nec ipsa cau-
sa procedens solvatur. Posset enim homo dimittere
Item uxorem; & aliam dicere, de qua filios habeat, &
tamen non licet. Item c. 15. q. Manet vinculum nuptia-
rum, eis proles, cuius causa initium est, manifesta sterili-
tate non subsequatur: ita, ut jam scientibus conjugi-
bus non se filios habuituros, separare se tamen vel ipsa
causa filiorum, atque alius copulare non siccet. Quòd si
fecerint, cum eis, quibus se copulaverint; adulterium
committunt, ipsa autem conjuges manent. Plante uxo-
ris voluntate adhibere aliam, unde communes filii na-
scantur: unus commissione ac feminine; alterius autem

a. Ex concilio Vermaria B. 17. c. 11. b. supr. ad. q. 1.
f. 1. c. Lib. 2. sent. Paul. 15. in interpretatione I. 4. in
G. D. D. 2. sent. 34. d. Paulus ibid. Sent. ibid. P. l. ibid.
diff. l. a. e. Ivo p. 1. 2. q. 4. x. m. 6. a. & r. o.

jure, ac potestate, apud antiquos Patres fas erat. Vtrum
& nunc fas sit, temere a non dixerim.

C. XXVIII. q. De eodem.

VSeque b. adeo manent inter viventes feimel inita ju-
ra nupijsarum, ut potius sint inter se conjuges, qui ab
altero separati sunt, quamcum his, quibus aliis adheserunt.
¶ paulo post. q. Manet inter viventes quoddam
vinculum conjugale, quod nec separatio, nec cum altero
copulatio possit auferre: manet autem ad noxam crimi-
nis, non ad vineulum fæderis: sicut apostola anima velut
de conjugio Christi recedens, etiam fide perdita sacra-
mentum fidei non amittit, quod lavacro regenerationis
acepit. Redderetur enim proculdubio redeundi, si ami-
sisset abscedens. Habet autem hoc, qui recessit, ad cu-
mulum supplicii, non ad meritum premii.

¶ Et paulo post] Apud B. Augustinum hic interjectus e.
deniq. sif p. 3. q. 1. Addita vero nonnulla sunt, & emendata in h. c
capite ex ipso originali, quemadmodum & in precedentibus.

QVÆSTIO VIII.

¶ Vnum itaq. probatum sit, quod hic uxorem suam dimitte-
re, & aliam dicere non potest, queritur, si licet ei hac
conditione peccare, ut infideli ad fidem adducat. Quod
non posse fieri Augustinus affirmat in lib. de adulteris conjugi,
cap. 2. ita dicens.

C. I. q. Non debet aliqui a continentia voto rece-
dere, etiam si infidelis Christianam se fieri
pollicatur.

NON e solum marchandum non est, (quod facit non
quidam, sed omnis, qui dimittit uxorem suam, & du-
cit alteram, eti propterea duxerit, ut faciat Christianam:) sed etiam quisquis non alligatus uxori continentiam Deo
voverti, nullo modo debet ista compensatione peccare,
ut idem credat uxorem sibi esse ducendam, quia promisit,
qua nuptias ejus appetit, futuram fe esse Christianam.
Quod enim cuquam, antequam voris sit licet, cum id
se nunquam facturum voverit, non licet: sitamen id vo-
verit, quod vorendum fuit, sicut est perpetua virginitas,
vel post: ex parte connubia solitus a vinculo conjugali,
individualis castitas, seu ex confusione voventibus d. & carna-
lia debita sibi invicem relaxantibus fidelibus, castisque
conjugibus quod alterum sine altera, vel alteram sine al-
tero vorere fas non est) jugis continentia. Hac ergo, &
sq. alia sunt; que rectissime voventur; cum homines
vovent, nulla conditione rumpenda sunt, qua sine illa
conditione voventur.

¶ Vel post] Hic locus in vulgarib. B. Augustini codi-
cibus. & etiam apud I. mon. usq. ad vers. Hac ergo. paulo alter
ter habet.

CAVSA XXXIII.

Vidam vir maleficis impeditus, uxori sua debitos:
¶ Sed dare non potest. Alius interim clanculo eam
corripit: & viro suo separata, corruptor suo publico
nubit: etremus quod admiserat, corde tantum Deo
confitetur: redditur huc facultas cognoscendi: con-
cepit uxorem suam: qua recepto, ut expeditius oratione vacaret,
& ad eam agri purus e accederet, continentiam se fervatorum
promisit: uxor vero consenserit non adhucit.

Hic primum queritur, an propter impossibilitatem coeundi, &
viru suo aliqua sit separanda.

Secundo: an post separationem ei nubere valcat, eum quo prius
fornicata est.

a. al. non temere dixerim: b. Senten. 4. distin. 31. Ivo p. 1.
cap. 32. Panormib. 66. 74. c. Ivo p. 3. q. 1. d. al. urventi-
bus. e. al. purus.